

УДК 332.3:620.93

**ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ЗЕМЛЕКОРИСТУВАННЯ ОБ'ЄКТІВ
АЛЬТЕРНАТИВНОЇ ЕНЕРГЕТИКИ**

Владислава Прохоренко

Національний університет біоресурсів і природокористування України, м. Київ

Науковий керівник – Людмила Гунько, к.е.н., доц.

Ключові слова: альтернативні джерела енергії, вітрові електростанції, земельна ділянка.

Альтернативна енергетика покликана сприяти вирішенню, передусім, двох важливих проблем – енергоефективності та екологічної безпеки, які є одними з найбільш гострих саме в Україні. Однією з особливостей функціонування регіональних комплексів України є збереження лідируючих показників енергоспоживання, що зумовлено недосконалою структурою промислового виробництва, значна питома вага в якому належить застарілим енерговитратним технологіям. Процес модернізації регіональної та національної економіки значною мірою може активізувати розвиток альтернативної енергетики, забезпечити дотримання принципів сталого розвитку та високих світових екологічних стандартів господарської діяльності [1].

До основних переваг вітроенергетики відносяться екологічна чистота, ергономічність, відновлюваність та можливість використання для важкодоступних місць. Так, виробництво електроенергії за допомогою “вітряків” не супроводжується викидами забруднюючих речовин в атмосферне повітря. Вітрові електростанції займають мало місця і легко вписуються в будь-який ландшафт, а також відмінно поєднуються з іншими видами господарського використання території. Енергія вітру, на відміну від викопного палива, невичерпна. Робота вітрогенератора потужністю 1 МВт за 20 років дозволяє заощадити приблизно 29 тис.т вугілля або 92 тис. барелів нафти [2].

Встановлена потужність ВЕС у світі на початок 2021р. склала за даними BloombergNEF 774 ГВт, що дозволяє виробляти близько 7% електричної енергії від її загального світового виробництва. Лідируючі позиції у вітроенергетиці посідають США, Китай та ЄС. Глобальний ринок вітроенергетичних установок є доволі концентрованим, оскільки 51% усіх нових потужностей ВЕС були встановлені на базі обладнання виробленого тільки чотирма компаніями — Vestas, General Electric, Goldwind та Envision. У свою чергу, компанія Siemens Gamesa утримує лідируючі позиції на ринку будівництва офшорних ВЕС, орієнтуючись, у першу чергу на ринки Великої Британії та Нідерландів[3].

На сучасному вітчизняному ринку енергоресурсів альтернативні джерела енергії тільки починають поступово розвиватися. за результатами дослідження міжнародної компанії

Bloomberg New Energy Finance, світові інвестиції в розвиток відновлюваної енергетики у 2012 році склали 268,7 млрд дол. Лише до сегменту сонячної енергетики інвестори вклали 142 млрд дол., вітряної – 78,3 млрд дол. Позитивна динаміка розвитку альтернативної енергетики підтверджується і прогнозом Міжнародного енергетичного агентства, яким передбачено у 2030 році зростання світового попиту на використання альтернативних джерел енергії для опалювання на 7 % [1].

Розглянемо наприклад земельну ділянку під будівництво «Андрусівської ВЕС», яке планується на території Великоандрусівської територіальної громади Олександрівського району Кіровоградської області (рис.1).

Рис. 1. Схема розміщення земельної ділянки під будівництво «Андрусівської ВЕС»

Оскільки є потреба у вітряках, то є необхідність розробки проектів землеустрою щодо відведення земельної ділянки для розміщення будівництва, експлуатації і обслуговування об'єкту альтернативної енергетики і електростанції використанням енергії вітру шляхом зміни цільового призначення.

Відведення земельної ділянки буде із зміною її цільового призначення під будівництво і обслуговування об'єктів енергетики, які виробляють енергію з альтернативних джерел енергії. Щодо ділянки, яка відводиться в проекті землеустрою здійснюється процедура оцінки впливу на довкілля [4]. Згідно з «Державними санітарними правилами планування та забудови населених пунктів» нормативна санітарно-захисна зона для вітроенергетичної установки не встановлюється.

Варто зауважити, що до повномасштабної агресії Росії відновлювана енергетика в Україні активно розвивалася. Виробництво зеленої енергії збільшилося більш ніж у 6 разів із 2017 по 2021 рік. У 2021 році відновлювані електростанції виробили 8,1% від загального обсягу електроенергії в Україні. Станом на кінець 2021 року в Україні встановлена потужність ВДЕ досягла 9,7 ГВт. З них 17,3% – ВЕС. Систематично знищуються вітряні турбіни, сонячні батареї, лінії електропередач та електроустаткування електростанцій. Російські солдати крадуть обладнання. За оцінками Української вітроенергетичної асоціації, електроенергію виробляє лише 27% усіх ВЕС [5].

Висновок

Отже, швидка і якісна оцінка земельних ресурсів шляхом комплексного аналізу наявних просторових даних законодавчої бази допоможе прискорити процес пошуку придатних земель для вітрових електростанцій. Вибору придатних земель для вітрових електростанцій присвячена ціла низка досліджень.

Список використаних джерел:

1. "Щодо перспектив використання альтернативних джерел енергії на Сході України". Аналітична записка. Національний інститут стратегічних досліджень. URL: <https://niss.gov.ua/doslidzhennya/regionalniy-rozvitok/schodo-perspektiv-vikoristannya-alternativnikh-dzherel-energii>;
2. Позитивні та негативні аспекти використання вітроенергетики – Головне управління Держпродспоживслужби в Миколаївській області. Головне управління Держпродспоживслужби в Миколаївській області. URL: <https://dpssmk.gov.ua/pozytyvni-ta-nehatyvni-aspekty-vykorystannia-vitroenerhetyky/>;
3. Омельченко В. Світова вітроенергетика демонструє динамічне зростання. Центр Разумкова. URL: <https://razumkov.org.ua/statti/svitova-vitroenergetyka-demonstruie-dynamichne-zrostannia>;
4. Формування земельних ділянок для потреб альтернативної енергетики: монографія / Мартин А.Г., Мединська Н.В., Кольоса Л.Л., Гунько Л.А., Мороз Ю.О. – Київ : ДП Компрінт, 2021. – 120 с.;
5. Знищені та розграбовані: підраховано втрати українських СЕС та ВЕС через війну. Новини енергетики України, последние энергетические новости мира. [Електронний ресурс]. – Режим доступу URL: <https://kosatka.media/uk/category/vozobnovlyamaya-energiya/news/unichtozheny-i-razgrableny-podschitany-poteri-ukrainskih-ses-i-ves-iz-za-voyny>.